

ALEKSY CHMIEL

**TURYSTYKA W POLSCE
W LATACH 1945–1989**

ALMAMER
WYŻSZA SZKOŁA EKONOMICZNA

Warszawa 2007

Recenzenci

Prof. zw. dr hab. Bernard Woltmann

Prof. zw. dr hab. Zbigniew Krawczyk

Opracowanie redakcyjne i korekta

Joanna Warecka

Opracowanie techniczno-graficzne

Beata Kocój

Projekt okładki

Tomasz Fabiański

ALMAMER Wyższa Szkoła Ekonomiczna

01-201 Warszawa, ul. Wolska 43

www.almamer.pl

© Copyright by ALMAMER Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa 2007

ISBN 978-83-60197-65-3

Druk i oprawa

Zakład Wydawniczy DrukTur

01-201 Warszawa, ul. Wolska 43

tel./fax 022 321 85 03

e-mail: wydawnictwo@druktur.com.pl

Sylwii i Przemkowi

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
ROZDZIAŁ 1. POCZĄTKI TURYSTYKI W POLSCE DO 1945 ROKU	17
1.1. Kształtowanie się podstaw organizacyjnych turystyki i krajoznawstwa na ziemiach polskich w latach 1873–1918	18
1.2. Turystyka w Drugiej Rzeczypospolitej i jej losy w latach okupacji	24
ROZDZIAŁ 2. ZARZĄDZANIE TURYSTYKĄ PRZEZ WŁADZE PAŃSTWOWE 1945–1989	35
2.1. Funkcje kierownicze i koordynacyjne administracji państwowej – Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki, jego poprzednicy i następcy	35
2.2. Terenowe organy administracji państwowej w dziedzinie turystyki – komitety kultury fizycznej i turystyki prezydiów rad narodowych	57
2.3. Ewolucja polityki państwa w zakresie turystyki	68
ROZDZIAŁ 3. KADRY W TURYSTYCE	79
3.1. Kształcenie, doksztalcanie i doskonalenie kadr w systemie oświaty	80
3.1.1. System kształcenia kadr turystycznych na poziomie średnim	80
3.1.2. System doksztalcania kadr turystycznych na poziomie średnim	86
3.1.3. Kształcenie kadr turystycznych na poziomie wyższym	86
3.1.4. Doksztalcanie i doskonalenie kadr turystycznych w systemie uczelnianym	93
3.2. Szkolenie, doszkalanie i doskonalenie kadr turystycznych w systemie szkoleń i kursów resortowych i branżowych	100
ROZDZIAŁ 4. BAZA MATERIALNA TURYSTYKI	115
4.1. Baza noclegowa	116
4.2. Gastronomia i handel	156

4.3. Transport dla turystyki	176
4.4. Baza towarzysząca	193
ROZDZIAŁ 5. DZIAŁALNOŚĆ TURYSTYCZNA W RÓŻNYCH ŚRODOWISKACH I ORGANIZACJACH	199
5.1. Turystyka w szkolnictwie i organizacjach przyszkolnych	199
5.2. Turystyka w wojsku	222
5.3. Turystyka w organizacjach młodzieżowych i sportowych	233
5.4. Działalność Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (PTT i PTK, protoplaści PTTK do 1950 r.), Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej, Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych, Polskiego Związku Motorowego, Polskiej Federacji Campingu	253
5.5. Turystyka w działalności związków zawodowych i zakładów pracy	280
5.6. Turystyka osób trzeciego wieku i niepełnosprawnych	292
5.7. Turystyka religijna	306
ROZDZIAŁ 6. RÓŻNE FORMY RUCHU TURYSTYCZNEGO	311
6.1. Krajowy ruch turystyczny	311
6.1.1. Ruch turystyczny pobytowy	311
6.1.2. Ruch turystyczny wędrowny	333
6.1.3. Ruch turystyczny weekendowy	366
6.2. Zagraniczny ruch turystyczny	373
6.2.1. Turystyka przyjazdowa	373
6.2.2. Turystyka wyjazdowa	378
6.3. Początki turystyki komercyjnej	384
ZAKOŃCZENIE	389
BIBLIOGRAFIA	397
INDEKS NAZWISK	417
WYKAZ SKRÓTÓW	423
WYKAZ TABEL	429